ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2018/HC-A/144
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް:

* ނަން: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް * ދާއިމީ އެޑްރެސް: ހ.ވެލާނާގެ
* އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: - * މިހާރު އެޑްރެސް: ހ.ވެލާނާގެ

- އިސްތިއުނާފު ކުރެވި ފަރާތް:

* ނަން: މުޙައްމަދު ދިލްސީ * ދާއިމީ އެޑްރެސް: [illegible] ސ. [illegible]
* އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: A284093 * މިހާރު އެޑްރެސް: -

* ހުށަހެޅުނު ތާރީޚް: 19 ޝައްވާލް 1439 / 05 ޖުލައި 2018 * ނިމުނު ތާރީޚް: 18 ރަބީޢުލްއައްވަލް 1440 / 26 ނޮވެމްބަރު 2018

- އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު އަމުރު ނަންބަރު: 145-G(1431-2017)/2018/02
- ނިންމެވި ކޯޓު: ކްރިމިނަލް ކޯޓު
- ޤަޟިއްޔާގެ ބާވަތް: ކޯޓު އަމުރު
- ހުށަހެޅި ތާރީޚް: 04 ޖަނަވަރީ 2018 * ނިމުނު ތާރީޚް: 04 ޖަނަވަރީ 2018
- ޤަޟިއްޔާ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް

އިސްފަނޑިޔާރު ޝުޖާޢު އުޘްމާން   ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދު   ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލް

(ރިޔާސަތު)

• ދަޢުވާގެ ޚުލާޞާ:

މިއީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-G(1431-2017)/2018/02 ކޯޓުއަމުރު އެކޯޓުން ނިންމާފައިވަނީ ސަބަބަކީ އަދި ޤާނޫނީ އުޞޫލުތަކާއި ޚިލާފަށް ކަމަށްބުނެ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން އެ އަމުރު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރުމުން ބަލާފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެކެވެ. މި އިސްތިއުނާފު ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތަކީ ޗ. ފުވަތްމަޑު، ހެޖީ/ މުޙައްމަދު ފިރާޒް (އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: A284093) އެވެ.

• ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތައް:

-01 ކްރިމިނަލް ކޯޓު ގެ ނަންބަރު ނަންބަރު 145-G(1431-2017)/2018/02 ކޯޓުއަމުރަށް ބަލާއިރު، އެ އަމުރަކީ ޗ. ފުވަތްމަޑު، ހެޖީ/ މުޙައްމަދު ފިރާޒްގެ މައްޗަށް ކްރިމިނަލް ކޯޓުގައި ދަޢުވާ އުފުލާފައިވާ ޤާނޫނު ނަންބަރު 2011/17 (މަސްތުވާތަކެއްޗާ ބެހޭ ޤާނޫނު)ގެ "ޖަދުވަލު 1 ގައިވާ މަސްތުވާތަކެއްޗެއް ޖަނާޔަތް ކުރުމުގެ ކުށުގެ" ދަޢުވާގައި ޝަރީޢަތުން ގޮތެއް ނިންމަންދެން މުޙައްމަދު ފިރާޒް ގޭގައި ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް 04 ޖަނަވަރީ 2018 ދުވަހުގެ 11:05 އިން ޖެހީގެ ނިންމާފައިވާ އަމުރެއްކަމުން އެ ކޯޓު އަމުރަކީ ބާޠިލު އިޢުލާނު ޢަރުޟުކުރަމެވެ.

-02 ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-G(1431-2017)/2018/02 ކޯޓުއަމުރު އެ ކޯޓުން ނިންމާފައިވަނީ ސަބަބީ އަދި ޤާނޫނީ އުޞޫލުތަކާ ޚިލާފަށްކަމަށް ބުނެ އެ އަމުރު ޕްރޮސިކިއުޓަރ ކުރުމަށް އަދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ 2 (ދޭއް) ނުކުތާ ހުށަހަޅައި އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ބާބު ގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ވާހަކަ ދައްކާފައިވެއެވެ. އެ ނުކުތާތަކަކީ؛

- ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-G(1431-2017)/2018/02 (04 ޖަނަވަރީ 2018) ކޯޓުއަމުރަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާ އާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު)ގެ 22 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާއި އެ ޤާނޫނުގެ 59 ވަނަ މާއްދާއާއި އެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ނިންމާފައިވާ އަމުރެއްކަމަށްވުމުން ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެއް،

- ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި "މަތީ މަރުޙަލާގެ ކޯޓުތަކުން ނިންމާ ނިންމުންތަކަކީ އެއަށްވުރެ ދަށު މަރުޙަލާގެ ކޯޓުތަކުން ތަބާވަންވާނެކަމަށް" ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/SC-A/19 ޤަޟިއްޔާގެ ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާގެ 9 ވަނަ ނަންބަރާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2011/SC-A/33 ޤަޟިއްޔާއާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/SC-A/10 ޤަޟިއްޔާއާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2016/HC-A/52 ޤަޟިއްޔާއާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2016/HC-A/440 ޤަޟިއްޔާއާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2016/HC-A/467 ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ އުސޫލުތަކާއި ޚިލާފަށް ނެރުއްވާފައިވާ އަމުރަކަށް ވުންކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

03- ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-G(1431-2017)/2018/02 (04 ޖަނަވަރީ 2018) ކޯޓުއަމުރަށާއި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން އެ އަމުރު އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކާއި އެ ނުކުތާއާއި ގުޅިގެން އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުންނާއި، އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން ހައިކޯޓުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

3-1 ފުރަތަމަ ނުކުތާ: އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައިވާ މި ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-G(1431-2017)/2018/02 (04 ޖަނަވަރީ 2018) ކޯޓުއަމުރަށް ބަލާއިރު، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2011 (މަސްތުވާތަކެއްޗާ ބެހޭ ޤާނޫނު)ގެ ޖަދުވަލު 1 ގައިވާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 04 ޖަނަވަރީ 2018 ވަނަ ދުވަހުގެ 11:05 އިން ފެށިގެން ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 143[illegible]C/2017 [illegible] ހުކުމެއް ކުރަންދެން ނުވަތަ ބަންދާއިމެދު އިތުރުގޮތެއް ކަނޑައަޅަންދެން [illegible] ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް އަމުރުކުރައްވާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

3.2 ދެވަނަ ކަމަކީ: ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހެއްގެ ބަންދާއިމެދު ގޮތެއް ނިންމުމުގައި

[illegible] ބަލަންޖެހޭ ސަބަބުތައް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާ އާއި ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖްރާއަތުގެ ޤާނޫނު)ގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމާއި، އެ ސަބަބުތަކުން ކުރީ ސަބަބަކަށްޓަކައި [illegible] އެއްވެސް މީހަކާއިމެދު ސަބަބެއްނެތި ހުކުމެއް ކުރުމުގެ ކުރިން އެމީހަކު ބަންދުގައި ބަހައްޓައިގެން ނުވާނެކަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްދީފައިވާކަމާއި،

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއާއި އެއްގޮތަށް މީހަކު ބަންދުކުރުމުގައި ތުހުމަތު ކުރެވޭ ކުށް ސާބިތުކުރުމަށް ކާފީ ނެތްކަމުގައިވިޔަސް، ތުހުމަތުކުރާ ކުށުގެ ނުރައްކާތެރިކަމާއި އަދި އެކަން ތަޙުޤީޤު ކުރުމުގައި ހުރި އުނދަގޫތަކުގެ މިންވަރާއި އެކަމުގައި ހިމެނޭ މީހުންގެ އަދަދާއި، ކުށުގެ [illegible]، ކުށުގެ [illegible]، އެ ކުށަކީ ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އަދަބާއި، [illegible] އަދި [illegible] [illegible] ވަޒަން ކުރަންޖެހޭނެކަން ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/HC-A/19 ޤަޟިއްޔާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާކަން އެނގެން އޮންނަކަމާއި،

ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި [illegible] މީހެއްގެ ބަންދާއިމެދު ގޮތެއް ނިންމުމުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބަންދުގައި 4 ގޮތަކަށް ނިންމިދާނެކަން ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖްރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް ބެލުމުން އެނގޭކަމާއި، ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ 4 ގޮތަކީ

1- އޭނާ ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމުގެ އަމުރެއް ނެރުން

2- އެއްވެސް ޝަރުޠެއް ނެތި ދޫކޮށްލުން

3- އެއީ ކަފާލަތުގެ ދަށުން ދޫކޮށްލުން

4- އެއީ ޝަރުޠުތަކާއިއެކު ބަންދުން ދޫކޮށްލުން

ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ދަށުން މިފަދަ ބަންދުކުރުމަށް ނިންމާ ނިންމުމުގައި ގޭ ބަންދު ނުކުރެވޭނެކަމަށް އެނގެން އޮންނަކަމާއި، ފުލުހުގެ ދިނުމުގެ ގަޑިން ނުވަތަ އެހެން ގަޑިއަކުންވެސް، ކުރެއްވި ތުހުމަތުގައި ބަންދުކުރުމަކީ މިގޮތުގައި ބަންދުކުރުމަކީ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2018/HC-A/142 ގެ މައްސަލައިގައި ކަނޑައަޅާފައިވާކަން އެނގެންއޮންނަކަމާއި،

ކުރިއަށް ތުހުމަތުގައިވާ ޖީލާގެ ބަންދުގައިމުޅި ގޮތުގެ ނިންމުމުން ހުރަސްއެޅުން އެކަމާ ބަންދުއި މުދި އިސްތިފާ ބަދަލުކުރިކަމަށް ގޮތުގެ ތުހުމަތުގެ ގޮތުން ނިންމުމުގައި އެބުނުގޮތުގެ މައްސަލަ ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށުގެ ބާވަތާއި، ކުށުގެ ކަމާ ބެހޭމީހުންނާއި، ކުށް ކުރުމުގައި ހިމެނޭ ޚާއްޞަކަމާއި، ކުށުކުރުމުގައި ގެއްލިފައިވާ ހިސާބު އަދި ވަރަކަމާއި، އެކަމާ ދުރުވެގެން ހުރަސްއެޅުމުގައި ހާލަތާ ބެލެވިދާނެކަމާއި، ކުށުގެ ތަކުރާރުކަމާއި، ޝަކުވާ ހުށަހަޅަމުންދާ ސަބަބުތަކާއި އަދި ބަދަލުތަކާއި ގުޅުންހުރި ކަރުދާސްތަކުގެ މައްޗަށް ބަލައި ތުހުމަތުކުރުމުގައިވާ ކުރުމަށް ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 59 ވަނަ މާއްދާއިން އެނގެންޮއންނަކަމާއި،

ކުށުގެ ތުހުމަތުގައި ހައްޔަރުކުރެވިފައިވާ މީހާގެ ބަންދުކުރުމާ ގުޅޭ ނިންމުމުގައި، އެކަމަށް ނިސްބަތްކުރެވިފައިވާ ކުށް ކުރިކަމުގެ ތުހުމަތުކުރެވިދާނެ ސަބަބެއް ހުރި ހާލަތެއްގައި، އެއީ ބަންދުން ދޫކޮށްލައިފިނަމަ އެ މައްސަލައެއް ހުރި ޒަރީޢާކަން ނުވަތަ ހެކިބަހެއް ދޫނީ ހުރި މީހަކަށް ނުފޫޒު ފޯރުވުމަށް މަސައްކަތް ކުރާނެކަމަށް، ނުވަތަ ހެކިތަކަށް ހާނިއްކަ ނުވަތަ ކަތިލުން ކަމަށް، ނުވަތަ ފިލައިގެން ކަމަށް، ނުވަތަ މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކާތެރި ކަމަކަށްކަމަށް ބެލެވިދާނެ އަސާސެއް ފެނިއްޖެނަމަ، ޝަރުޢީކޯޓުގެ ޙުކުމް ޤާއިމުކުރެވެންދެން، އެކަމާ މައްސަލަ ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ ކުށުގެ މައްސަލައިގެ ސާބިތުވުމުގެ ނިޔަތުގައި އެހާ ބަންދުގައި ބަހައްޓަން ޝަރުޢީ ބަލާކަމާއި މައްސަލަ ބަލައިގަތުމަށްޓަކައި ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އިން އެނގެން އޮންނަކަމާއެވެ.

-3.3 **ތިންވަނަކަމަކީ:** ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު)ގެ ދަށުން ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި މީހެއްގެ ބަންދާއިމެދު ގޮތެއް ކަނޑައަޅާއިރު ފަނޑިޔާރަށް ކަނޑައެޅޭނީ އެހެން ޤާނޫނުނެއްގައި އެހެންގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާނަމަ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު)ގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިންކަމާއި، އެގޮތުން ޤާނޫނު ނަންބަރު 14/2013 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖަލުތަކާއި ޕެރޯލްގެ ޤާނޫނު)ގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ފަދަ ކަސްޓޮޑިއަށް ޖަލެއްގައިކަން ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 52 ވަނަ މާއްދާއަށް ބެލުމުން އެނގެ [illegible] އަދި [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] ކުރުމުގެ ކުރިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 14/2013 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖަލުތަކާއި ޕެރޯލްގެ ޤާނޫނު) ގެ 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) [illegible] [illegible]

-3.4 **ހަތަރުވަނަ ކަމަކީ:** [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ތުހުމަތުކުރެވި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2011 (މަސްތުވާތަކެތީގެ ޤާނޫނު)ގެ ޖަދުވަލު 1 ގައިވާ [illegible] [illegible] [illegible] ކުރުމުގެ ތުހުމަތުގައި ނަންބަރު 145-G(1431-2017)/2018/02 (04 ޖޫން 2018) ގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު)ގެ 22 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2011/SC-A/33 ޤަޟިއްޔާއިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު

2016/HC-A/52 ގެ [illegible].

3.5- [illegible]: ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނުން [illegible]

[illegible]

މިމައްސަލަ ބެލި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ [illegible]

ނަންބަރު 145-G(1431-2017)/2018/02 (04 ޖެނުއަރީ 2018) [illegible]

[illegible] އެހެންނަމަވެސް [illegible]

[illegible].

ޙުކުމް:

ދެންފަހެ އިސްވެ ފާހަގަކޮށްދެވުނު ނުކުތާތަކުގައި ބަޔާންކުރެވިދިޔަ ކަންކަން އެގޮތަށް ހުރުމުން ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-G(1431-2017)/2018/02 (04 ޖެނުއަރީ 2018) ކޯޓުއަމުރުގައި ޏ. ފުވައްމުލައް، ކެލީ/ މުޙައްމަދު ދިލްނީ ގޭގައި ބަންދުކޮށްފައިވާ ނިންމުމަކީ ޤާނޫނާ ޚިލާފު ނިންމުމެއް ނޫންކަމާއި، އެ ނިންމުމަކީ ކޯޓަށް ހުށަހަޅައިދިނަމަ، މި ޤަޟިއްޔާގައި ފާހަގަކުރެވޭ ކަންކަމުގެ އަދީގައި ޏ. ފުވައްމުލައް، ކެލީ/ މުޙައްމަދު ދިލްނީ (އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު A284093)ގެ ބަންދާމެދު އަމުރު ބޭއް ނިންމަންޖެހޭކަމުގައި ކަނޑައަޅައި، މިޤަޟިއްޔާ ދިރާސާކުރުމަށްފަހު ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ޙުކުމްކުރީމެވެ.